Ч. 190 Четвер 27 серпня (8 вересня) 1898. Рік VIII

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостствах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.
З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·75
Поодиноке число 3 кр.

Вісти політичні.

(До ситуациї. — Відповідь Банфі'ого на інтерпеляцию Кошута. — Побіда Анґлійців під Омдурманом. — Справа Драйфуса).

Fremdenblatt обговорюючи угоду з Угорщиною остерігає партиї обструкцийні і каже, що взялиби на себе занадто велику одвічальність, коли би зробили неможливими наради над предложенями угодовими, котрі не мають ніякої звязи зі спором язиковим. — N. fr. Presse довідує ся з кругів парляментарних, що правительство не поробило поки що ще ніяких кроків в справі переговорів з партиями. Сесия парляменту буде відкрита без попередних переговорів а також без престольної бесіди. Неправдою єсть також, мовби то перед відкритєм сесиї мав бути оголошений маніфест цісарский до послів в справі угоди з Угорщиною; Корона не хоче в сій справі анґажувати ся. Зато здаєсь бути імовірним, що ґр. Тун зараз на першім засіданю забере голос і промовить до послів та завізве їх, щоби розпочали наради над предложенями угодовими. Впрочім правительство числить ся з тою евентуальностию, що парлямент не розпічне тих нарад і що закрите сесиї борзо наступить.

В угорскім парляменті поставив вчера Кошут інтерпеляцию до правительства, що думає оно зробити на случай, коли би австрийский парлямент показав ся нездібним до праці. Президент міністрів Банфі відповів на то, що проґрама єго партиї опирає ся на удержаню економічного союза з Австриєю, а то в інтересі краю. Правительство буде старати ся всіма силами, щоби лиш удержати і на дальше та забезпечити той союз, розуміє ся, в границях і з повним увзгляднeнєм економічних інтересів краю. Президент міністрів не годить ся з тим поглядом, мов би то внаслідок закритя австрийского парляменту предложеня угодові треба уважати за невнесені. Австрийска Рада державна скликана дійстно на день 26 вересня, отже доси ще не сконстатовано, що австрийский парлямент не був в силі радити над угодою, отже поки що нема потреби брати ся по станов §. 3 арт. I. закона з 1898. Коли би в Австриї дійстно показала ся неможливість мериторичних нарад над предложенями угодовими, то правительство угорске аж тогди буде уважати за свій обовязок взяти ся до відповідних кроків. Однакож не відповідало би то парляментарній практиці розвивати вже тепер проґраму в справі, котра лиш евентуально може станути на порядку дневнім. Коли буде конче потреба, то правительство внесе відповідні предложеня і палата буде могла їх критикувати. Тероризм независимої партиї не перепудить правительства і не заверне єго з дороги сповнення обовязку. Відповідь ту приняла більшість палати окликами Eljen!

Анґлійці можуть повеличати ся великою побідою не лиш свого войска під Омдурманом в Судані, але й побідою дипльоматичною. Армія ґенерала Кіченера побила дервішів або т. зв. магдистів так, що тепер они вже певно не посьміють ставити дальшого опору. В битві під Омдурманом мало згинути 15.000 дервішів (скорше може хиба лиш 1500 іповисше число єсть може лиш похибкою телеґрафічною) а по стороні Анґлійців згинуло 500 людий. Тим способом закінчив ся послідний акт драмату, котрий Анґлійці називають „местию за Ґордона“, а котрий поправді треба би назвати розширенєм панованя Анґлійців на давні египетскі провінциї в Судані. З сею побідою сполучає ся рівночасно і дипльоматична побіда, бо всі противники Анґлиї в Єгипті сидять тихо. Франция має свій клопіт з Драйфусом; Росия уникає всякої запутанини, щоби мати свобідну руку на далекім Всході, а Німеччина від кількох місяців зближаєсь ся до Анґлиї, чого доказом і промова німецкого цісаря до войска в Ганновері, в котрій він згадав про побратимство оружия Анґлійців і Німців під Ватерльо. Похід Анґлиї що увінчав ся тепер побідою під Омдурманом, розпочав ся по правді ще бомбардованєм Александриї в 1882 р. Анґлійці взяли тогди Єгипет. Ще того самого року зворохобились були дервіші під проводом Магдия против Єгипту, а 1883 р. побили египетску армію під проводом Гікс-паші. В 1884 р. вислали були Анґлійці ґен. Ґордона до Хартуму і того Магдисти убили в 1885 р. Отже від сеї пори датує ся та „месть за Ґордона“ Анґлійців.

В Парижи розійшла ся чутка, що Драйфуса нема вже на Чортівскім острові; на висший приказ переведено єго звідтам на якийсь корабель военний. „Siècle“ доносить, що Ганрі сфальшував не лиш один документ; в актах ґен. штабу має бути ще богато инших документів, котрі він пофальшував. Кажуть, що Пікар має бути завтра випущений на волю; ліґа для оборони прав людских лагодить з тої нагоди велику маніфестацию. Іменоване ґен. Цурлінден міністром війни викликало серед прихильників Естергазого велике занепокоєне; они побоюють ся, що Цурлінден схоче вияснити цілу справу.

---

13)

НА ЗГАРИЩАХ.

(Повість Кл. Юноши. — З польского).

(Дальше).

Голова старого Дирдейка спала знов на подушки. Оленка подала єму ще трохи вина, недужий випив єго і попав зараз в сон. Однако вино очевидячки покріпило трохи єго вже заникаючі сили, бо сон був спокійний, віддих рівнійший, навіть на поблідлих лицях показав ся слабий, ледве слідний румянець.

Лиш руки зложені на грудях хвилями порушали ся, скубаючи покривало або малий хрестик, завішений на грудяю.

Пані Каролева уклякла при вікні і горячо молила ся. Оленка сиділа при ліжку і дивила ся на лице старця заплаканими очима. Дивила ся з жалем і якимсь страхом, з тим невитолкованим неспокоєм, з яким дитина споглядає в отвертий гріб.

Магда порала ся по комнаті, накрила столик білим обрусом і принесла з двора сьвічки в срібних ліхтарях. Розпочали ся сумні приготовленя. Жмудин все спав. Старий годинник тикав голосно, хвиля за хвилею минали, а кожда видавала ся така тяжка, така довга....

Оленка тихо приступила до матери. Взяла єї за руки і піднесла.

Обі женщини глянули на себе, одна другу успокоювала поглядом, бо не сьміли промовити, аби не перервати недужому сну. Мати оперла голову на рамени дочки, і так в обіймах, піддержуючи одна другу, тихо плакали.

Вже починало свитати. Від всходу на небі виднів яснійша смуга, вже й дерева почали вихиляти ся з темноти.

На подвірю показали ся сани. Фірман задержав запінені коні перед официною. З саний висів сьвященик і Мартин.

Роздав ся тихий звук малого дзвінка, а на той голос Дирдейко широко отворив очи. Підніс ся на ліжку, вітхнув і кивнув сухою рукою на сьвященика.

Всі вийшли з комнати, лиш сповідник лишив ся при хорім.

Довго тревала та сповідь, в котрій побожний Жмудин представляв образи цілого свого житя, пригадуючи собі провини і свої блуди, а коли вже приймив сьв. Дари, захотів ще поговорити з панею Каролевою. Однако нагле прийшла єму инша гадка до голови....

— Пришліть мені сюди Мартина, отче — сказав — мені треба з ним поговорити в чотири очи.

Сьвященик, попращавши сердечно старця, пішов до двора, де на него ждали, а по хвили прийшов до Дирдейка прикликаний Мартин.

Дирдейко, вже потішений, спокійний, видавав ся різьвійшим. Не лежав, але радше сидів опертий на подушках, голос мав певнійший і взагалі чув значне поліпшене.

— Мартине — сказав до селянина — ми тілько літ жили по Божому і в згоді — тому й тепер не відмовиш мені послідної прислуги.

— А що пан хотять? — спитав тихим голосом.

Дирдейко сягнув рукою під подушку і добув пук ключів.

— Возми-но той маленький ключик — там під стіною стоїть дубова скриночка — отвори єї.

Селянин поставив скринку на столі і почав отвирати.

— Там — говорив Дирдейко — найдеш такий сірий мішочок, невеликий — а що, єсть?

— Є, пане, мішок, справді маленький.

— То возьмиж ти єго, брате, і ходи з ним сюди близше, до ліжка; а знаєш що там в нім єсть в середині?

— Не знаю, пане, щось таке тяжке як пісок.

— То не пісок, Мартине, не пісок, але жменя землі.... сьвятої землі, брате, з Жмуди, звідтам, де я родив ся.

— Певне далеко звідси?

— Ой, далеко, далеко, мій старий. Тож бачиш, як я умру, то ти замкнеш мені очи і насиплеш на них тої землі. Ти зробиш то, Мартине, правда, не відмовиш мені тої послідної прислуги?

Селянин обтирав заплакані очи.

Новинки.

Львів дня 7-го вересня 1898.

— Іменованя. Wiener Ztg. оголошує: Примар краевого шпиталя у Львові др. Махек іменований звичайним професором на катедрі окулїстики при унїверситетї львівским.

— Перенесеня. П. Намістник переніс концептових практикантів Намістництва: Кар. Сайфарта зі Львова до Мислениць, Володисл. Топольницкого зі Львова до Тарнобжеґа, Кар. Мариянского зі Львова до Нисъка і Фел. Строку зі Львова до Кольбушової. — дальше переніс п. Намістник канцелїста Намістництва Людв. Глядного зі Львова до Скалата.

— Ц. к. Академія рільнича у Відни оголосила програму на 1898/9 рік шкільний. Після оголошеної програми будуть удїляти в зимовім півроці наук 18 професорів, 19 доцентів і 3 учителї. — Наука в згаданій академії (рільництва і лїсництва) тревае три роки. Оплата шкільна за один піврік виносить 25 зр., незаможні можуть бути від оплати увільнені, а також можуть дістати стипендиї і запомоги з державних фондів.

— Конкурс оголошуе громада міста Жидачева на посаду міского касиера при тамошнім урядї громадскім. Річна платня 400 зр., вимагана кавция 300 зр. Від компетентів жадае ся іспиту з рахунковости. Подання треба вносити до дня 20 вересня.

— Економічне віче устроюе дня 11 вересня с. р. в Богородчанах „Підгірска спілка". Віче розпічне ся о 2-ій годинї пополудни і підчас того будуть приймати ся удїли від тих, що схотять приступити на членів „Підгірскої спілки".

— Товариство „Шкільна поміч" в Самборі, спонукане напливом убогої молодежи до шкіл, отворило з сим роком шкільним (від 1 вересня) бурсу під назвою „Руска бурса помочи шкільної", до котрої принято 12 учеників. Та бурса поміщена в двох просторих комнатах під добрим надзором. Видїл „Шкільної помочи" приступив до отвореня тої бурси з маленькими фондами; длятого відзиває ся до Вп. Добродїїв і просить о датки грошеві або в натурі та надїє ся, що Добродїї молодежи допоможуть ему в доверщеню розпочатого дїла. Датки просить Видїл посилати на руки катихита о. Михайла Ортиньского.

— Огнї. З Єзуполя доносять: Дня 2 с. м. около 2-ої години в ночи, павістив огнь наше місточко. Огонь мав бути підложений і вибух із стодоли Николи Кавки, а що будинки були густо забудовані, то в одній хвили обіймив сїм селяньских загород, по більшій части самих бідаків. Шкода велика, бо з хлїба майже нїчого не уратовано. З погорільцїв було лише два обезпечені; прочі остали без даху і без кусня хлїба. — Великий пожар вибух в понедїлок, дня 5-ого с. м. в Скнилові коло Львова. Один господар звозив сїно до стодоли і був на стілько неосторожний, що в стодолї запалив папіроса, з котрого випала іскра у сїно. Господар нічого о тім не знав і поїхав другий раз по сїно, але коли вернув, стояла вже цїла стодола в полуміни. Огонь в наслїдок сильного вітру розширив ся дуже скоро на сусїдні будинки, так, що згоріло цїлковито 32 загород з усім сегорічним збіжем і пашию. Страти, по найбільше необезпечені, суть величезні.

— Загадочний злочин. Дня 4 с. м. по переїздї особового поїзду зі Львова до Тернополя около 11-ої години вечером, побачив ідучий до поїзду робітник поміж зелїзничою будкою ч. 322 а стациєю Золочів, на бічній дорозі, коло зелїзничого насипу, якийсь предмет, що горів полуминією. Він підбіг на то місце і найшов на дорозі чоловіка в полуміни. Візвавши помочи будника, угасив сильно з ним горіючу одїж і повідомив о тій пригодї урядника руху на стациї. Урядник, прибувши з робітниками на місце пригоди, найшов спалене тїло Василя Панкевича з Золочева. Панкевич вибрав ся дня 4 вересня по полудни до своєї жінки Розалїї з Солтовских, що мешкае при своїх родичах на Вороняках, аби з нею поладити маєтковий спір, котрий був причиною, що обоє з собою не жили. — Родина Солтовских зізнала, що небіжчик був вечером у них, розмавляв довгий час з жінкою на подвіри при воротах і пішов до дому, а она вернула до хати. — Рана в грудях від кулї або ножа, яку найдено на трупі Панкевича, вказує, що его убито в иншім місци і що аж убитого принесено на дорогу коло зелїзниці, полито нафтою, а відтак підпалено. — Золочівска жандармерия енерґічно глядає за виновниками, котрих мусїло бути кількох.

— Чудотворець. Перед станиславівским судом присяжних відбувала ся сими днями карна розправа против 57-лїтного Фридриха Гімля. Той мантїй волочив ся по селах і видавав себе за чудотворця. Продавав монети — як він казав „інклюзи" — і всїлякі лїки на різні недуги, а при нагоди крав, що ему в руки попало. Між иншими обікрав він на значнїйшу грошеву квоту одного господаря в Підгірках і утїк. Але по якімсь часї пошкодованний придибав его раз на дорозі і віддав в руки властий. По переведеній розправі суд засудив мантїя на 7 лїт вязниці. — В цїлій тій справі найсумнїйше то, що наші селяни все ще радо вірять всяким дурисвітам і мантїям.

— „Пивний король". Таку назву придано властителеви бровара у Відни, Антонови Дреґерови. Нинї 80-лїтний старець, прибув перед кільканадесяти роками з Баварії до Відня яко убогий хлопчина і вступив на практику до одного з більших броварів. Доробивши ся з часом маєтку, заложив бровар з початку на малу скалю. По лїтах доробив ся так великого маєтку, що в минувшім роцї сам означив свій річний дохід на сїм мілїонів зр.

Господарство, промисл, торговля, гіґієна і вихованє.

Добрі ради.

— Прятанє бараболь на зиму. Бараболї суть для наших селян одною з найважнїйшої поживи, в многих случаях майже навіть одинокою. Неоден з наших поменших господарів щасливий, коли під конець зими і на передновку має ще досить бараболї. Річ очевидна, що длятого треба бараболю добре прятати на зиму, щоби она не зіпсувала ся, не зігнила. У нас по найбільшій части закопують бараболї як небудь в досить глубоку яму. Бараболя там загріває ся і гниє, а господар коли то случайно добачить, вибирає бараболю з ями, перебере єї яко тако і перебрану заносить до хати та сипле під постіль. Тут не лиш, що бараболя зачинає кільчити ся і псує ся дальше, але ще й занечищує воздух в хатї, просто затроює его і так стає ся подвійно шкідливою для здоровля. Длятого то річ важна, щоби уміти добре запрятати бараболю на зиму. Передовсїм треба зважати на то, щоби бараболю при копаню добре очистити з землї, а відтак перед запрятанем дати їй добре висхнути і випарувати, щоби она опісля закопана, не гріла ся і не гнила. Бараболю пряче ся в двоякий спосіб: або в кіпцях таки верх землї, або в не дуже глубоких ямах, таких, що лиш часть бараболї спочиває в них, а друга часть вистає понад землю і творить копець. Хто має лиш мало бараболї, робить круглі кіпцї, не ширші в споді як на два або півтретя метра. Більшу скількість бараболь складає ся в подовчасті чотирогранні кіпцї. Місце на такий копець треба вибирати сухе і

— А я гадав, що ви менї старому кинете грудку землї на домовину....

— Воля Божа, бритчику — шепнув тихо Дирдейко — не тут я хотїв умирати. Га, Бог так судив. Підиж ти ще і попроси сюди паню і панну, нехай я погляну на них.

Не треба було просити, бо в тій хвили війшли до комнатки пані Каролева з Оленкою. Мартин відступив ся до дверий.

— Пані любенька — говорив Дирдейко, беручи за руку заплакану женщину — і ти люба Оленко, коли я вас в чім покривдив або обидив, не поминайте лихом... Я вас так дуже любив і нашого Кароля і Маланю і Івася... Не поминайте лихом і нехай вас Господь не випускає з своєї опіки...

Мати і дочка в голос розплакали ся. Оленка вхопила худу руку старця, притиснула до уст і обливала сльозами.

Якийсь час тревала торжественна мовчанка, перервана лиш придавленим плачем женщин і тяжкими зітханями Мартина. Дирдейко трохи підніс ся, опер ся на подушках і почав говорити спокійно.

Говорив довго о інтересах, о фільварку, о господарстві. Радив як і що робити, заки Кароль поверне, просив паню Каролеву, аби задержала й на дальше Мартина — а й до него промовив, щоби не покидав панї і був все честним та вірним як доси.

Селянин відозвав ся немов з докором:

— А хиба би я душі не мав, щоби ту паню, нашу матір, лишити так в журбі — сиротою.

— Я й вірю тобі, брате — говорив Жмудин — вірю цїлковито, ти добрий чоловік, Мартине.

Минула майже година, за той час хорий западав то в короткий сон, то знов оживляв ся, говорив о ріжних предметах і взагалї був спокійний, лиш заєдно перебирав пальцями і від часу до часу кидав погляд на образ.

— А знаєш Мартине — спитав — де будемо що сїяти на весну?

— Знаю, знаю, прошу пана, таж ви тілько разів показували.

— Правда; памятайже, брате: овес буде під лїсом, горох там, знаєш, від гостинця, ячмінь зараз за стодолою...

То були его послїдні слова.

Густі каплї поту виступили ему на чоло, голова опала на рамя, з грудий вирвало ся тяжке зітхнене.

Пані Каролева упала при ліжку на колїна, вхопила безсильну руку старця і притиснула єї до уст.

— Приятелю... опікуне наш, отче! — шептала. Оленка заходила ся від плачу.

Зробив ся крик і плач в цїлім дворі. Збігла ся служба, запалено сьвічки.

Мартин наблизив ся до панї.

— Нехай панї не побивають ся — говорив — не плачуть... Бог забрав его, дїй ся Єго сьвята воля... Вже тут ви з панною не маєте що робити, я сам лишу ся при небіжчику.

Заходячись від плачу, вийшли жінки в комнати, в котрій царила тепер жалібна повага смерти... Мартин випростував тїло помершого, примкнув грубими пальцями напів отверті повіки, а відтак розвязав мішочок і після послїдної волї Жмудина насипав на них трохи землї. Решту сховав, аби ему вложити до домовини.

Служба, що збігла ся з фільварку, дивила ся на то мовчки, а Мартин здоймив зі стїни чорний хрестик, вложив умерлому в закостенїлі пальцї і говорив:

— Прийми тебе Боже у царство Своє, бо ти був справедливий чоловік, милосердний, чужої кривди не хотїв, на гріш людский не лакомив ся...

То сказавши, поцїлував старий руки небіжчика і обертаючи ся до присутних людий, сказав:

— Ви всї, що тут зійшли ся, вклякніть, змовте молитву за душу небіжчика, аби собі відпочивав у вічнім спокою.

На то візванє упали всї на колїна і роздав ся гамір спільної горячої молитви, а від того гамору виріжнював ся голос срібноволосого селянина, поважний, торжественний, перериваний тяжкими зітханями.

Лице помершого не вказувало нїякого слїду перебутих болїв, радше застиг на нїм добрячий усьміх і немов яка поважна задума на високім чолї.

Полумінь великої, жовтої воскової сьвічки дрожала легко, над нею підпимала ся чорна нитка диму і губила ся в горі, змішана з тяжкими зітханями і шепотом горячої молитви селян.

VIII.

Весна прийшла з цїлим богатством красок, пахощів і ясного сонїшного проміня. У воздусї висїли співаючі жайворонки, легкі ластівки кружляли над водою, доторкаючи деколи своїми аксамітними крилами поверхню срібних филь.

Птиці лїтали поміж деревами, пчоли працювали на цьвітах. Зі співом птиць мішали ся

таке, деби вода з дощів не підходила. Подовгасті кінці суть о стілько ліпші, що можна їх робити так довгими як кому потреба, а відтак і тому, що лекше з них підбирати бараболї без обави, що цїлий копець розсипле ся. З сеї послїдної причини навіть і меньшу скількість бараболь лїпше прятати в подовгастий копець. В тій цїли викопує ся подовгасту яму на третину або пів метра глубоку а на метер широку. Береги тої ями скопує ся так, щоби они були трохи спадисті На спід тої ями і на береги стелить ся солому з околотів, сухого листя або соснового четиння а відтак зсипає ся бараболю на півтора метра високо. При тім треба бараболю добре перебирати, щоби між нею не було якої гнилої або розтятої при копаню. Коли погода красна, то лишає ся бараболю невкриту, щоби она добре обсохла і випарувала. Відтак вкриває ся єї тонкою верствою соломи з околотів а на то можна ще дати верству сухого листя або четиня і наконець обкидає ся копець тонкою верствою землї, котру приплоскує ся лопатою. Під тим легким накритєм стоять бараболї аж до часу, коли настануть перші морози. Тогди вкриває ся ще копець грубшою верствою землї, н. пр. на 35 центиметрів грубою. При сїй нагоді робить ся ще на вершку кінця, після того, як він довгий, один, два або три коминки з чотирох дощинок, зложених нїби в скринку, заткнену сторцом в копець а сягаючу аж до барабольь. Через ті коминки може бараболя добре парувати і не загріє ся. Коминки ті, коли потреба, затикає ся або відтикає соломою або клочем. Доокола таких кінців, уставляних зовсїм верх землї, виконує ся ще ровець, щоби вода з дощів або снїгу могла до них стїкати і не затїкала до кінців.

— Дихавичний кінь може ще довго і добре робити, коли господар уміє з ним добре обходити ся. Розуміє ся, що такого коня не можна вже уживати до тяжкої роботи, але до поменшої він все ще буде придатний. Такий кінь повинен богато по дворі свобідно ходити і не треба єму давати богато сїна. За то треба єго годувати зеленою пашею, житною або вівсяною соломою і як до пори року сьвіжо скошеним сїном. Замість вівса треба єму давати частїйше моркви і то аж до 2 кільо на день. Що дня треба задавати єму три або чотири клїстири з лїтної води, відтак натерти на мокро, витерти до суха і пустити на двір нехай ходить.

Переписка господарска.

Ад. Вол. в Гор.: Мельони і кавуни удають ся у нас звичайно лиш в теплих скринях (інспектах). Лиш кавуни в декотрих сторонах на Подїлю садять просто в ґрунтї. З мельонів до ґрунту надають ся ще найлїпше т. зв. американьскі. Мельони і кавуни потребують дуже доброї землї і богато тепла. Они удають ся длятого знаменито на добре оброблених ставищах, положених до сонця. Мельони садить ся подібно як і огірки інспектові. В лютім або в марті садить ся зернята в малї вазонки і вкладає ся їх до інспектів, а молоденькі ростинки садить ся відтак по дві під одно вікно інспектове. Земля в інспектах повинна бути на 30 центим. глубока. Вікна інспектів мусять бути через кілька днів замкнені і навіть в теплі дни треба їх затїнювати. Коли ростинки пустили вже 5 листок, общипає ся їх верішок аж до другого листка а они тогди пускають бічні гони, котрі опісля треба так само общипувати. Скоро покажуть ся вже овочі і дійдуть до величини курячого яйця, треба гони знову общипувати аж до третого листка понад овочем. На кождім гонї не треба лишати більше як один або два овочі, а під них треба що підкладати, щоби они від землї не гнили, склянну тафлю або дощинку. Коли мельони і кавуни садить ся в ґрунтї, то треба викопати рів на 40 цент. глубокий, наповнити коротким кіньским гноєм і добре потолочити, але так, щоби серединою виставав по над землю і творив нїби вал. Відтак усипає ся на гній верству компостової землї на 30 цтм. грубо і висаджує ся ростинки з інспектів по дві у віддаленю на 80 до 90 цент. від себе. Підчас посухи треба добре підливати.

Вісти торговельні.

Цїна хмелю, о скілько то вже тепер видко, піде на всїх торгах европейских значно висше, а то длятого, що сегорічна збірка буде мабуть значно гірша як торічна. Продуценти хмелю повинні длятого здержувати ся з продажею. У Львові плачено за краєвий хміль 112 зр. за 56 кільо. За затацкий хміль платять 115 до 117 зр. В Нірнберзї (Бавария) дійшла цїна до 105 зр.

Масло і яйця. В днях від 31 серпня до 2 вересня привезено на торг до Відня 4000 кільоґрамів масла і 450.000 штук яєць. Найлїпше масло столове плачено по 1·20 зр. — 1·30 зр.; селяньске масло по 1·10 зр. — 1·20 зр.; звичайне торгове масло по 85 кр. — 1·05 зр. за кільо. — Яйця продавано сьвіжі 38 до 39 штук, старші 40 до 42 штук за риньского, або більше менше 3 до 4 яйця за 10 кр.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Канеа 7 вересня. Музулманьскі втїкачі, чуючись покривдженими, зробили тут велику демонстрацию. З тої причини прийшло до борби музулманів з анґлїйским войском. Кандию бомбардують; місто горить в кількох місцях. Три кораблї воєнні поплили до Кандиї.

Мадрид 7 вересня. Републиканцї мають поставити нинї в парляментї внесенє на установленє комісиї, котраби розслїдила проект закона о відступленю Американцям ішпаньских посїлостий.

Мадрид 7 вересня. Урядова ґазета оголосила наданє президентови французскої републики Форови ордеру золотого руна на знак особливої дружби.

Амстердам 7 вересня. Серед величавого торжества зложила вчера королева Вільгельміна присягу на конституцию, по чім зложили члени обох палат присягу вірности.

Париж 7 вересня. Мінїстер війни Цурлїнден взяв вже вчера участь в радї мінїстрів і подав до відомости, що войсковим ґубернатором Парижа іменований провізорично ґенерал Боран.

звуки людскої пісни — золота верба купала в рiцї кінцї своїх довгих кос.

Навіть берези на кладовищах, ті сумні жалібниці шепотїли галузками веселїйше, а на гробах зацвили всїлякі цьвіточки.

Воли тягнули тяжкі плуги, конї поспішали в боронах, а тут і там на вузких, густо переділених межами нивках, увихали ся селяни, кидаючи в землю грубе зерно ячменю.

Заріцкий двір відновлений, вибілений, яснів здалека, відбиваю ярко на темній зелени дерев, а галузки дикого винограду, що густо обвивали собою ґанок, почали покривати ся листєм.

У вікнах видко було білі занавіси і множество хороших цьвітів, дуже добре удержуваних. Лише в офіцинї, в тій комнатцї, в котрій тілько лїт мешкав Дирдейко, були позамикані віконницї.

Там нїхто не мешкав....

Добрий, вірний, старий приятель, давно вже лежить в земли — і то ще в якій земли.

Панї Каролева на просьбу Оленки, виповнила хоч по смерти горяче бажанє Жмудина — і вислала єго тїло в двох домовинах там далеко — до Дзюндзишок на кладовище. Тепер лежить, як горячо бажав, в своїй земли, серед своїх, зараз при деревляній церковци, котрої з поза старих лип не видко.

Отже так сповнила ся одинока мрія, яку так довго носив в своїй добрій, честній, благородній души.

В Заричи часто о нїм згадують — а згадують не лиш ті, для котрих був опікуном в недоли і майже вітцем, але говорять о нїм часто і в селї, пригадують єго честні діла і нема в цїлім Заричи селянина, котрий би вимавляючи імя старого Дирдейка, не зітхнув зі щирим жалем, сердечно, бо честнота і благородність мають то до себе, що підбивають кожде серце без огляду на то, чи оно бє під тонкою свитою чи під грубим сїраком.

В тім селї положенєм в тихій закутинї, не переставала праця, але й добробит збільшав ся, а знати то було не лише на фільварку, але і між селянами, котрих загороди о много поправили ся. Стїни хат були білїйші і вікна більші як давнїйше, а навіть позаводжені і вільники. В серединї села, ще за почином Дирдейка побудовано великий і хороший дім на школу, на котрого будову панї Каролева дала всьо потрібне дерево. Патомість коршма не була така гамірна як давнїйше, коли ще сидїв в нїй наш добрий знакомий пан Янкель Пацановер.

І в єго доли зайшла також зміна. Вже тепер не шинкує, не сидить на коршмі, а як торгує оковитою, то вже на більші розміри, бо Янкель вже тепер не шинкар — то поважний купець! Має в місточку свій власний дім, дуже красний, з зелеными віконницями, з ґанком опертим на двох жовтих стовпах. В сальонї, в котрім приймає своїх клієнтів, єсть вже паньска обстава і великий мосяжний сьвічник.

Пан Янкель тепер вже справдїшний пан — кождої суботи накладає футряну шапку і богатий жупан, носить шовковий пояс і між своїми одновірцями засїдає на першім місци. Належить до ради міскої і жиє з самими найвиднїйшими особами в містї.

(Дальше буде).

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера. — (Телефона число 569).